

10. IKASGAIA.- ARAU-HAUSTEAK ETA ZEHAPENAK.

Aurkibidea

- Helburuak
- Aurretiazko hausnarketak
- Arau-hausteak
- Zehapenak
- Glosategia

10.1. HELBURUAK

Kontuen auditoria jarduera, erregulatuta dagoen eta izaera profesionala duen jarduera bat da eta, kontuan hartua izateko garrantzi nahikoa duena. Honek justifikatzen du Zuzenbide administratiboaren alorrean, auditorearen erantzukizun erregimen zorrotz bat erregulatzen duten arau multzo bat egotea. Erantzukizun administratiboaren helburua ez da sortutako kalte-galerak erreparatzea, bide administratiboan auditorearen zenbait portaera zehatzea baizik. Erantzukizun zibila egoteko, ordea, portaera oker bat ez da nahikoa, auditoria txostenaren ondorioz kalte bat egon beharko delarik, kalte hori erreparatzeko obligazioarekin.

Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutua da auditoreak zehatzeko ahalmena duen erakundea, prozedura administratibo bat izanik. Kontuen auditoriari buruzko Legeak oso larriak, larriak eta arinak diren arau-hauste zerrenda bat zehazten du, arau-hauste horiek Institutuak zehatuko dituelarik, zehapenak arau-hausteen garrantziaren arabera izango direlarik.

Ikasgai hau bukatzean, ikasleak hurrengo gaiak ezagutuko ditu:

- Zeintzuk diren Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuak zehatu ditzaken auditore baten portaerak
- Arau-hauste horiek egiteagatik zein zehapen jarri daitezken
- Zeintzuk diren zehapen arinago edo zorrotzago bat jartzeko kontuan hartzen diren irizpideak

10.2. Aurretiazko hausnarketak.

Kontuen Auditoriari buruzko Legean zehaztutako auditoreen obligazio profesionalak urratzen direnean, erantzukizun administratiboa jaiotzen da. Zigorrezko ahalmena Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuari dagokio.

10.3. ARAU-HAUSTEAK.

Kontuen auditoreek eta Auditoria Sozietateek beraien funtzioen jardueran egin ditzaketen arau-hauste administratiboak, oso larriak, larriak edo arinak izan daitezke.

Arau-hauste oso larriak hurrengoak dira:

- 1.- Auditoria txostenaren edukia, auditoreak lanean lortutako ondorioekin bat ez datorrenean, beti ere dolua edo arduragabekeria larria egon bada.
- 2.- Independentzia eta bateraezintasunei buruzko arauak ez betetzea, dolua edo arduragabekeri larria egon denean.
- 3.- Auditoreak, eskatu zaizkion informazio eta dokumentuak Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuari ez bidaltzea honek informazioaren eskaera hori bere kontrol funtziotan egin dionean.
- 4.- Sekretua gordetzearen obligazioa ez betetzea.
- 5.- Bere lanetik lortutako informazioa norberaren edo beste batzuen onurarako erabiltzea.
- 6.- Kontuen auditoriari buruzko dokumentazioa ez zaintzea, laneko paperak barne.

Arau hauste larriak hurrengoak dira:

- 1.- Auditorea epaileak edo erregistratzaileak izendatu dutenean, kontratatua dagoen kontuen auditoria ez betetzea auditoreari leporagarria denean. Baita ere, auditoreari leporagarriak diren arrazoiengatik, auditoreak txostena jaulki badu baina bere datagatik, ez du balio bere helburua betetzeko.
- 2.- Auditoria arauak ez betetzea, bere lanaren emaitzan eta, ondorioz, bere txostenean efektu garrantzitsua izan badezake.
- 3.- Independente ez izatea, dolu edo arduragabekeria larririk egon ez bada. Auditoria lanak bukatu eta hurrengo bi ekitaldietan, auditoreak ezingo dira ikuskatutako enpresa edo erakundean zuzendari edo administratzaile izan, eta ezingo dute bertan lanposturik izan. Gainera, auditoreak hasierako epe konkretu baterako kontratatuko dira. Kontratazio epeak ez betetzea edo txostena sinatu duen auditorearen errotaio arau zazpi urte igarotzean ez betetzea.
- 4.- Auditoreak, aldizka edo zirkunstantzialki bidali behar dizkion informazioak (legeak edo erregelamenduak galdatutakoak) Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuari ez bidaltzea hiru hilabete pasa badira bidaltzeko epea bukatu zenetik edo informazio hori bidaltzea baina hutsuneak ditu (ez dago osorik) edo akatsak ditu.
- 5.- Kontuen auditoria arau teknikoetan xedatutakoarekin bat etorritz, behar bezala egin dezaken lana baino gehiago onartzea.
- 6.- Kontuen Auditoria lanak egitea Kontu Ikuskarien Erregistro Ofizialean jardunlari bezala inskribatuta egon gabe.
- 7.- Auditoreei ez dagokien lanetan auditore bezala identifikatzea.

- 8.- Independentziarekiko dauden mehatxuei babesik ez jartzea, edo nahikoak ez izatea.
- 9.- Auditoreari kalitateko kontrola egiten zaionean, egin zaizkion eskaera dagokion epean ez betetzea.
- 10.- Urtero egin beharreko gardentasun txostena ez egitea edo egindako txostenak akatsak edo hutsuneak izatea.
- 11.- Auditoreek kalitate barne kontrolik ez egitea.
- 12.- Auditoreen Erregistroan jardunlari bezala inskribatuta egoteko eta auditoria sozietate bezala inskribatuta egoteko beharrezkoak diren baldintzak betetzen ez badira, Erregistroari egoera hori jakinarazi gabe, eta beren jardueran jarraitu dutelarik.
- 13.- Etengabeko prestakuntza ez egitea.
- 14.- Auditoria sozietate baten izenean, auditoria txostena sinatzeko izendatua izan ez den auditore batek sinatzen duenean.
- 15.- Auditore berri bat izendatzen denean, aurreko auditoreak ez dionean auditore berriari ikuskatutako enpresari buruzko dokumentazioa erakusten.

Arau-hauste arinak hurrengoak dira:

- 1.- Arau-hauste larrien atalean eta oso larrien atalean aipatu ez diren auditoriarako arauen ez betetzea.
- 2.- Auditoreak, aldizka edo zirkunstantzialki bidali behar dizkion informazioak behar den epean Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuari ez bidaltzea, beti ere, hiru hilabete pasa ez badira..

Arau-hauste arinak urte batean preskribatzen dira, arau-hauste larriak bi urtetan eta arau-hauste oso larriak hiru urtetan.

10.4.- ZEHAPENAK.

Zehapenak, Auditoreen Erregistro Ofizialetik behin betiko baja edo behin behineko baja, isun bat edo modu pribatuan kargu-hartzea izan daitezke.

Arau-haustea auditoria sozietate batek egin badu, zehapena auditoria-sozietateari eta sozietatearen izenean txostena sinatu duen auditoreari jarriko zaie.

Arau-hauste oso larria edo larria egiteagatik zehatua izan den auditore edo auditoria sozietateak, ikuskatutako enpresaren urteko kontuak ikuskatzeko bateraezintasuna izango du hurrengo hiru ekitaldietan.

Arau-haustek oso larriak eta larriak direnean, Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren Aldizkarian argitaratuko dira (BOICAC).

Arau-haustek arinak direnean, kargu-hartze pribatuaren kasua ezik, Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatuko dira (Legearen 38. art.a).

Zehapenak aplikatzeko irizpideak

Arau-hausteengatik kasu bakoitzean aplikagarriak diren zehapenak ondorengo irizpideen arabera erabakiko dira:

- 1.- Arau-haustearen izaera eta garrantzia.
- 2.- Arau-hausteak sortu duen edo sortaraz ditzakeen kalteen garrantzia.
- 3.- Arau-haustea egiteko asmoa egotea (intentzioa).
- 4.- Ikuskatutako sozietatearen garrantzia (aktiboko partidak, urteroko negozioen kopurua edo langileen zenbatekoaren arabera neurtuko dena).
- 5.- Nazioko ekonomian izan ditzaken ondorio kaltegarriak.
- 6.- Arau-haustea egin dutenen aurretiko jokabidea.
- 7.- Auditoreak arau-haustea ezabatzeko edo bere ondorioak gutxitzeko bere kabuz ekintzarik egin duen.
- 8.- Erakunde publikoen kontrolpean dauden entitateak (finantza entitateak, aseguru konpainiak...) izatea edo burtsan kotizatzen duten sozietateak izatea.

10.5. GLOSATEGIA

Arduragabekeria

Behar den ardura ez izatea, ardurarekin emaitza kaltegarria ekiditea posible izango litzatekeelarik. Axolagabekeria, edo arreta eza.

Dolua

Kaltegarria den egintza intentzioarekin egin denean.

Ohartarazpena

Auditoreari, jokabide hori ekidin dezan, jakinarazi edo ohartarazi.

Preskripzioa

Denbora bat pasa dela eta, eskubide edo egintza baten iraungipena.